

Klare taal in 's-Hertogenbosch in aanpak laaggeletterdheid

Weener XL, het werk-ontwikkelbedrijf van de gemeente 's-Hertogenbosch, behoorde tot de eerste lichte SW-bedrijven die het Taalakkoord ondertekenden. Met een uitgebreid arsenaal aan taalondersteuning en nauwe contacten in de regio, werkt de organisatie hard aan de aanpak van laaggeletterdheid.

'We zijn al een aantal jaar bezig om de taalvaardigheid in onze regio te verbeteren', zegt Bram van der Veer, coördinator vergunninghouders en laagtaalvaardigheden bij Weener XL. 'Het begon met losse acties, maar zijn we nu een overkoepelende visie aan het ontwikkelen. Die visie sluit aan bij die van Tel mee voor Taal. Naast het begeleiden van vergunninghouders uit andere landen, richten we ons ook op autochtone Nederlanders die een achterstand hebben op het gebied van lezen en schrijven. Die mensen willen we actief benaderen en bedienen met een gepast aanbod.'

Bossche Taalnetwerk

Daarvoor maakt Weener XL gebruik van diverse middelen. Zo worden de WEB-gelden (Wet Educatie Beroepsonderwijs) gebruikt om de basisvaardigheden van Bosschenaren op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden te verbeteren. Daarvoor werkt de gemeente 's-Hertogenbosch met verschillende opleidingsaanbieders die op verschillende niveaus cursussen aanbieden, met gecertificeerde docenten en diploma's voor de deelnemers. 'Hiervoor proberen wij zoveel mogelijk mensen in de stad te benaderen', zegt Van der Veer. 'Dat doen we onder andere via het Bossche Taalnetwerk: een netwerk met aanbieders van taalonderwijs, maar ook met vrijwilligersorganisaties, bibliotheken en de gemeente.'

Naast de cursussen die het trainingsinstituut aanbiedt, bieden diverse vrijwilligers in de Bossche wijken taalhulp aan. Daarnaast krijgen ongeveer 80 tot 100 mensen, vooral vergunninghouders, in groepjes hulp op het gebied van grammatica en taal op de werkvloer, door ABC Leer mee. Ook biedt Weener XL voor de 'oude' SW-populatie e-learning aan via de WERK-portal (oefenen.nl/werk). 'Naast cursussen over werknemersvaardigheden en solliciteren, zitten daar modules in over taal en rekenen', zegt Van der Veer. 'E-learning is een goede manier voor mensen om hun taalvaardigheid te verbeteren, zonder dat ze er voor uit hoeven te komen dat ze de taal niet goed beheersen.'

Van der Veer ziet wel verschillen tussen de WSW'ers en de Participatiewet-doelgroep. 'Mensen in de WSW werken al jaren bij ons. De werkleiders kennen de werknemers en de werknemers vertrouwen de leidinggevenden. Laaggeletterdheid wordt dan vroeg of laat ontdekt. Bij de Participatiewet-doelgroep is dat lastiger. Wij zien de mensen dan namelijk voor een kortere periode. Daarom is belangrijk dat we anderen leren om laaggeletterdheid te herkennen, bijvoorbeeld via instanties die zijn aangesloten bij het Bossche Taalnetwerk.'

Uitstroom laagtaalvaardigen

Voor mensen in de Participatiewet heeft Weener XL het Project uitstroom laagtaalvaardigen opgezet. 'Daarin begeleiden we vooral (voormalig) vergunninghouders. Vaak staat niets hen in de weg om een baan te vinden, behalve de beheersing van het Nederlands.' Met een pilot probeert Weener XL er op dit moment

achter te komen welke lesvormen en –stof het beste werken om deze groep te begeleiden.

Als ondertekenaar van het Taalakkoord gaat Van der Veer namens Weener XL ook naar de bijeenkomsten van de kennisgroep Taalakkoord SW, van de Leerwerkloketten. 'Een goed initiatief', vindt Van der Veer. 'Al lopen we vaak tegen dezelfde dingen op; vooral de werkgevers die geen direct belang zien in het verbeteren van taalvaardigheid en daar dus niet in willen investeren. Het betekent dat wij duidelijk moeten maken wat taalvaardigheid de werkgever oplevert. Dat is wel lastig.' Toch lukt dit geregeld. Zo noemt Van der Veer het voorbeeld van een tweeling die gedetacheerd is bij een bloemenzaak. Ze konden niet goed rekenen en kregen van hun werkgever 2,5 uur per week vrij om hier een cursus voor te volgen. Inmiddels is hun rekenvaardigheid verbeterd en zijn ze ook inzetbaar achter de kassa. 'Het is belangrijk om in die gevallen goede afspraken te maken met de inlener. Die moet er geen problemen van ondervinden.'

Klare taal

De gemeente 's-Hertogenbosch doet zelf ook zijn best om inwoners met een taalachterstand goed te bedienen. Zo volgen gemeenteambtenaren de trainingen Klare taal, waarin ze leren om begrijpelijk Nederlands te schrijven. Verder heeft de gemeente een intranetpagina over laagtaalvaardigheid en is Microsoft Word op alle computers uitgerust met een 'Klare taalknop'. 'Die functionaliteit geeft aan wat het niveau van een tekst is', zegt Van der Veer. 'Bij ons mag dat maximaal B1 zijn, dus niet teveel lange woorden of interpuncties. Vooral ambtenaren die publieksteksten schrijven moeten daar op letten. Gelukkig doen ze dat ook.'

Binnen Weener XL zelf is een Werkgroep Taal opgezet, waarin geïnteresseerde medewerkers van elk team samen komen om laaggeletterdheid aan te pakken. 'Daarin delen we nieuwe inzichten en bespreken we hoe we laaggeletterdheid bespreekbaar kunnen maken, aldus Van der Veer. 'We hebben bijvoorbeeld een intranetpagina gemaakt, pictogrammen ontwikkeld en een programma bedacht voor de Week van de Alfabetisering. Het is fijn om ook intern kennis en ervaringen te kunnen delen.'

Meer informatie

Voor meer informatie over het Taalakkoord en de kennisgroep Taal(akkoord) SW kunt u contact opnemen met Paula Mensink, projectleider van SBCM:

E: p.mensink@caop.nl

M: 06 2265 8609